

LEMPÄÄLÄ Haurala vesi- ja viemärijohtojen kaivuun arkeologinen valvonta 2021

Tomi Kuljukka

Tilaaja: Lempäälän Vesi Oy

Sisältö

Perustiedot	2
Inventointi.....	3
Tulos	4
Kuvia	4

Kansikuva: Yleiskuva. Linja 1 kaivualue kuvattuna itään, kuppikivikallio oikealla.

Perustiedot

Alue: Lempäälä Haurala, kaksi linjaa. 1. Linja kulki Sukkilan (418010018) kuppikiven pohjoispuolella, Hauralantien pohjoisreunassa. 2. Linja kulki kuppikiveltä reilu 900 m linnuntietä loivasti kaakkoon, metsäalueella n. 10 m päässä Hauralantiestä, tien länsipuolella.

Tarkoitus: Valvoa, tulee ko vesihuoltolinjauksen kaivuussa esiin merkkejä kiinteistä muinaisjäännöksistä.

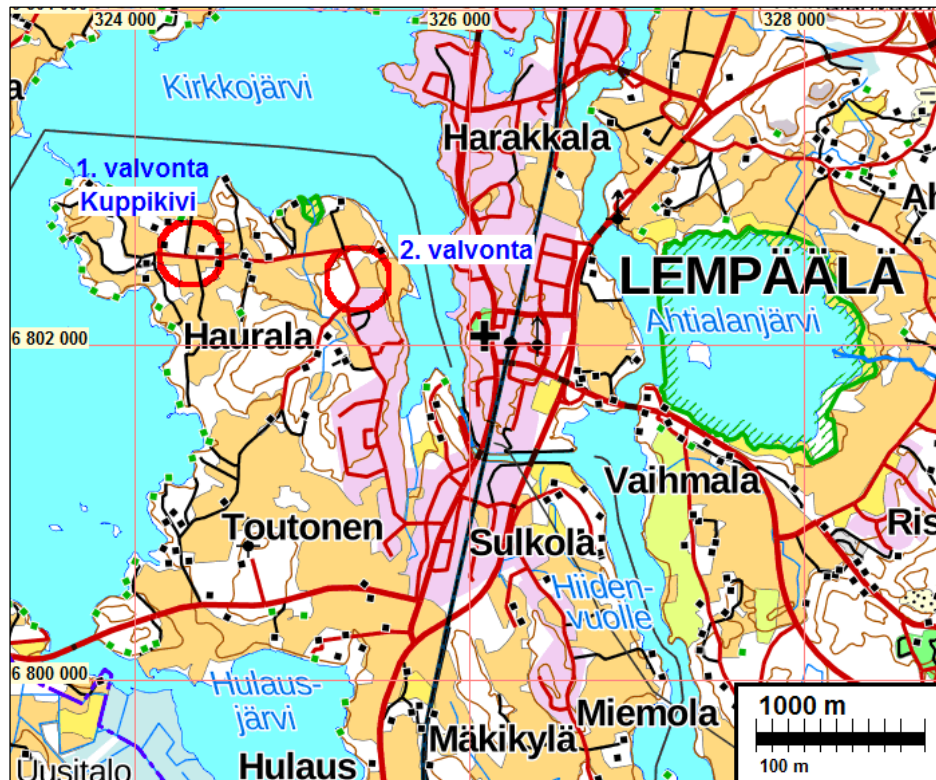
Työaika: Maastotyö 11.5.2021

Tilaaja: Lempäälän Vesi Oy

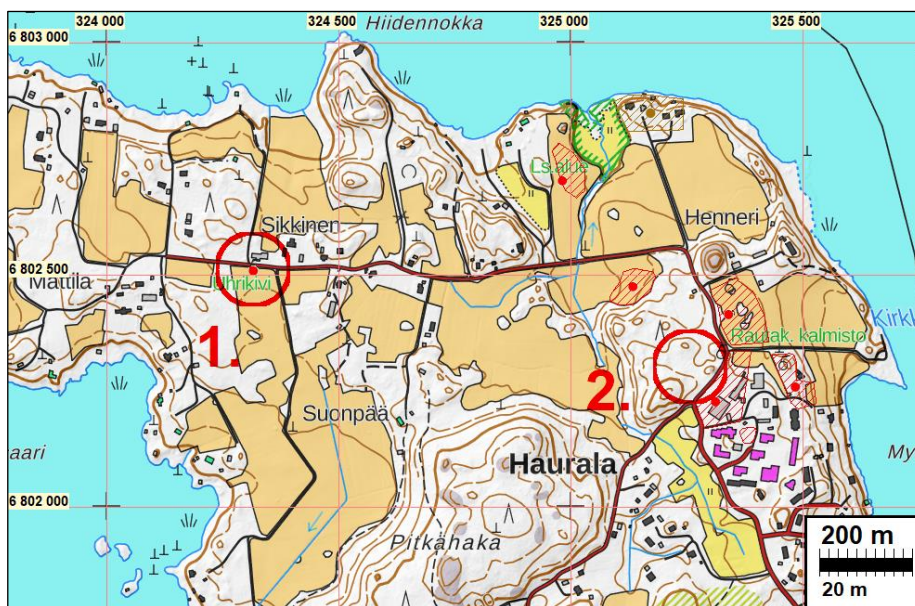
Tekijät: Mikroliitti Oy, Maastotyö: Tomi Kuljukka. Raportin koostaminen: Taika-Tuuli Kaivo.

Tulokset Hauralantien pohjoisreunassa havaittiin kuppikiven kohdalla maaperässä noin 3 metrin levyinen tumma kivinen kerros, jossa ajoittain tiilimurskaa. Valvonnassa ei havaittu arkeologisia löytöjä.

Selityksiä: Koordinaatit ja kartat ovat ETRS-TM35FIN koordinaatistossa. Kartat ovat Maanmittauslaitoksen maastotietokannasta 09/2021, ellei toisin mainittu. Muinaisjäännösrekisteri on tarkastettu 09/2021. Valokuvia ei ole talletettu mihinkään viralliseen arkistoon, eikä niillä ole mitään kokoelmatunnusta. Valokuvat ovat digitaalisia ja ne ovat tallessa Mikroliitti Oy:n serverillä.

Tutkimusalueet osoitettu punaisella ympyrällä.

Tutkimusalueet osoitettu punaisella ympyrällä.

Inventointi

Lempäälän Vesi Oy rakentaa vesijohtoa Hauralan niemeen, jossa on useita tunnettuja muinaisjäännöskohteita. Mikroliitti Oy tarkkuusinventoi aiemmin samana vuonna osan kyseiselle vesijohtolle suunnitellusta alueesta, jonka tuloksen pohjalta Pirkanmaan maakunta antoi lausunnon 06.05.2021 (DIAR: 354/2021), jossa todettiin, että valitut kaivuulinjat tulee valvoa arkeologin toimesta. Lempäälän Vesi Oy tilasi valvonnan Mikroliitti Oy:lta. Valvonnan suoritti Tomi Kuljukkanen työn kannalta hyvissä olosuhteissa 11.5.2021.

Valvonta sisälsi kaksi erillistä linjapätkää. Näistä ensimmäinen sijaitsi tunnetun muinaisjäännöskohteen Sukkilan uhrikivi (418010018) pohjoispuolella. Toinen linja sijaitsi Hauralantien länsipuoleisella metsäalueella, kuppikiveltä reilu 900 m linnuntietä loivasti kaakkoon ja tieltä noin 10 m metsään päin. Aiemmin mainitun 2021 suoritettujen tarkkuusinventoinnin lisäksi on kuppikiven ympäristössä suoritettu koekuopitusta vuonna 1994. Metsälinjan lähistöllä sijaitsevien kohteiden ympäristössä on myös tehty useita kartoituksia, koekaivauksia sekä inventointeja.

Ensimmäisen linjan lähistöllä oleva Sukkilan kuppikivi sijaitsee pienen (n. 10 x 4–6 m) metsäsaarekkeen eteläkärjessä, joka kurottuu tien laidasta etelään päin. Maanpinnan korkeus alueella on 88–89 m mpy. Kuppikivi on kooltaan 1,5 x 2,5 m ja siinä on 12 kuppia. Lisäksi sen ympärillä on toisia, pienempiä lohkottuja kiviä. Maasto kuppikiven pohjoispuolella on eri kokoista kivikkoa, josta tietä lähimpänä oleva pienin kivikko on pienellä mahdollisuudella kalmistokiveystä tai muuta muinaisjäännökseen liittyvää rakennetta. Kiven eteläpuolella sijaitsee peltoa. Lähimmät tunnetut muinaisjäännöskohteet ovat 700 m – 1 km päässä, toisen linjan ympäristössä.

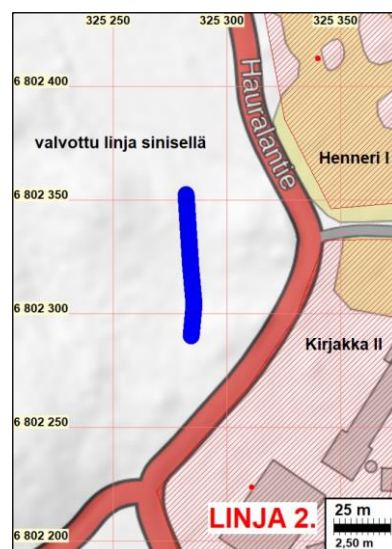
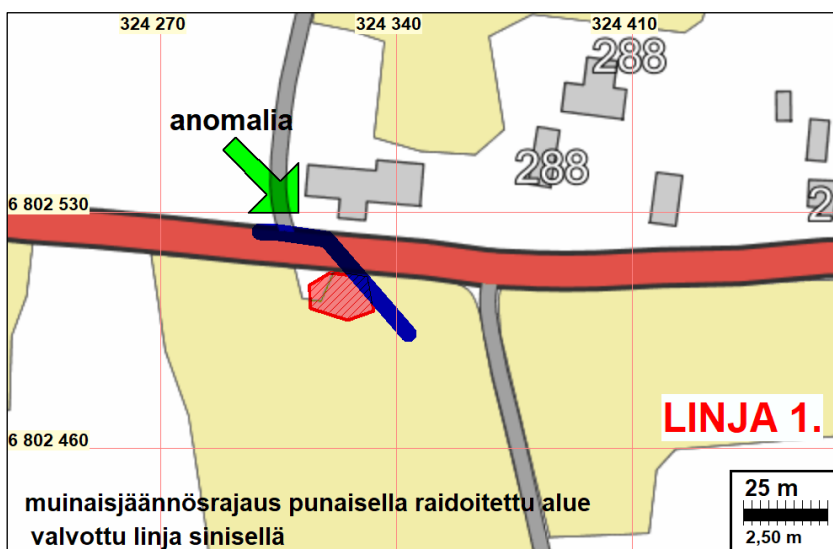
Metsäalue, jossa toinen linja sijaitsee, on pinta-alaltaan n. 6 ha. Alueen rajaa etelässä, idässä ja pohjoisessa Hauralantie sekä lännessä pellot. Hauralantien itäpuolella on sekä peltoa että koillisen, kaakon että etelän suunnassa rakennettua aluetta. Maanpinnan korkeus alueella on 92–96 m mpy. Linjasta noin 100 m luoteeseen, pellon ja metsän reunassa on rautakautinen löytöalue Arvelanpelto (1000041793). Tien toisella puolella, noin 30 m länteen on pellolla rautakautinen röykkiö Henneri I (418010005), ja noin 30 m kaakkoon asutusalueella rautakautiset röykkiöt Kirjakka I (418010003) sekä Kirjakka II (418010004). Lisäksi kuppikivestä 700 m loivasti koilliseen ja metsälinjasta loivasti vajaa 400 m luoteeseen on kivilautainen asuinpaikka Henneri II (418010007).

Linjojen kaivuut suoritettiin kaivinkoneella. Vesijohtokaivannon leveys oli ensimmäisellä linjalla noin 2 m, ja se kaivettiin noin 0,7–1 m syvyyteen. Maaperä oli noin 10 cm paksuisen pintamullan jälkeen savista. Ajoittain pintamullan ja saven välissä hiekkaa. Pohjalla oli selkeä savikerros. Kuppikiven kohdalla kaivettaessa havaittiin maaperässä noin 3 m levyinen anomalia. Sen kohdalla oli noin 10 cm paksuisen pintamultakerroksen jälkeen toinen noin 10 cm paksuinen maakerros hiekkaa. Hiekan alla oli 5 cm paksuinen tumma kivinen kerros, jossa oli seassa ajoittain tiilimurskaa. Mitään selkeää kulttuurikerrosta ei kuitenkaan havaittu. Ainoa löytö linjalta oli melko moderni rautainen ketju.

Toinen kaivanto kaivettiin noin 0,8–1 m syvyyteen, ja se oli leveydeltään noin 3 m. Maaperä oli pintamultakerroksen jälkeen ajoittain hiekkaa. Hiekan jälkeen tuli savikerros ja tämän jälkeen pohjasavi. Kaivannossa tuli vastaan erittäin suuria kivenlohkareita, mutta mitään muinaisjäännökseen viittaavaa tai löytöjä ei tullut.

Tulos

Ensimmäisessä kaivannossa havaittiin kuppikiven kohdalla maaperässä tumma kivinen kerros, jonka seassa oli ajoittain tiilimurskaa. Mitään selkeää kulttuurikerrosta ei kuitenkaan havaittu. Kummaltakaan linjalta ei havaittu arkeologisia löytöjä tai muuta muinaisjäännökseen viittaavaa.

26.4.2021

Tomi Kuljukka, Taika-Tuuli Kaivo
Mikroliitti Oy

Kuvia

Vasemmalla: Linja 1 kaivualue kuvattuna länteen, kuppikivikallio vasemmalla.

Oikealla: Linja 1 kaivu kuvattuna itään, kuppikivikallio oikealla.

Vasemmalla: Linja 1 profiilia, jossa näkyy anomalia (esim. tiilimurska). Kuvattuna etelään.
Oikealla: Linja 1, multamaasta tullut rautaketju.

Vasemmalla: Linja 2. 2 Kaivannon alkua, kuvattuna itään.
Oikealla: Linja 2. Kaivanto vasemmalla Hauralantien vieressä, kauhan kohdalta noin 10 m länteen päin.

Vasemmalla: Linja 2. Etualalla kaivannon loppu, kuvattuna länteen.
Oikealla: Linja 2. Esimerkkiä kaivannon profiilista, kuvattuna pohjoiseen.